

Horizonty

zasvěteného života

Príloha
Zasvěteného
života

Skúmajte!

*Z listu zasvěteným mužom a ženám
na ceste Božích znamení*

**Kongregácia
pre inštitúty zasväteného života
a spoločnosti apoštolského života**

Skúmajte!

*Zasväteným mužom a ženám
na ceste Božích znamení*

Túžbou tohto listu je odovzdať všetkým zasväteným mužom a ženám toto vzácne dedičstvo a povzbudiť ich, aby zostali verní Pánovi, ako si zaumienili v srdci (pozri Sk 11, 23 - 24), a pokračovali po tejto ceste milosti. Pánova výzva je aj pre nás aktuálna: „Postojte na cestách a zamyslite sa. Skúmajte staré chodníky, hľadajte dobrú cestu, kráčajte po nej a nájdete osvieženie pre svoje duše“ (Jer 6, 16, Nvg).

PROROCTVO BDELOSTI

10. Aké územia obývame a ktoré horizonty máme skúmať? Svätý Otec František nás vyzýva, aby sme prijali Boží dnešok a jeho *novoty*, apeluje na nás, aby sme na základe vernosti, bez strachu a odporu vedeli prijať „Božie prekvapenia“¹ a boli „svedkami o tom, ako Ježiš žil na tomto svete, svedkami, ktorí ohlasujú, aké bude Božie kráľovstvo vo svojej dokonalosti. Rehoľná osoba sa nikdy nemá zriecť svojho proroctva“.²

Ide o výzvu, aby sme ako zasvätení pokračovali v ceste a nosili v srdci očakávania sveta. My cítime jeho ľahkosť i ťarchu, kým skúmame nepredvídateľný príchod *malého obláčika*. Ide o pokorný púčik Zvesti, ktorú nemožno zamlčať.

V súčasnosti zasvätený život prežíva obdobie náročných zmien a nových požiadaviek. Kríza je stav, v ktorom sme povolaní k evanjeliovému rozlišovaniu; je to príležitosť s múdrosťou si vybrať ako zákonník, ktorý vyťahne zo svojej pokladnice veci nové i staré (Mt 13, 52); na druhej strane pripomíname, že pokúšením dejín je zachovať to, čo by sa jedného dňa mohlo ešte použiť. Riskujeme tak, že si uchováme posvätné „spomienky“, ktoré skôr sťažujú východ z *jaskyne* našich istôt. Pán nás miluje *večnou láskou* (porov. Iz 54, 8): táto jeho dôvera nás požíva k slobode.

Zjednotení skúmame horizont

11. Zasvätený život prechádza cez plytčinu, ale nemôže v nej zostať natrvalo. Sme povolaní prejsť cez brod – „*Cirkev, ktorá vychádza*“ je jedným z typických pojmov Svätého Otca Františka. Je to *kairos* [milostivý čas], ktorý od nás vyžaduje zrieknuť sa, zanechať všetko, čo poznáme, a vydať sa novou a nie ľahkou cestou ako Abrahám, ktorý šiel do Kanaánu (Gn 12, 1 – 6), ako Mojžiš do tajomnej zeme, spojenej s patriarchami (Ex 3, 7 – 8), ako Eliáš do *Sarepty*: všetci smerom k tajomným oblastiam, ktoré z diaľky videli iba prostredníctvom viery.

Nejde o to, aby sme odpovedali na otázku, že či to, čo robíme, je dobré: naše rozlišovanie sa má totiž pozerať smerom k horizontom, ktoré Duch Svätý vnúka Cirkvi; má interpretovať pohyb ranných hviezd, nepočítajúc s bezpečnostnými východmi a ani s improvizovanými skratkami, necháva sa viesť k veľkým veciam prostredníctvom malých a krehkých znamení, vložíac ho hry slabé zdroje. Sme povolaní k spoločnej poslušnosti, ktorá sa stáva vierou dneška, aby sme kráčali spoločne a mali „odvahu hodiť siete, *na jeho slovo*“ (porov. Lk 5, 5), a nielen na základe ľudských pohnútok“³.

¹ FRANTIŠEK: *Homília* počas Veľkonočnej vigílie, Rím (30. marca 2013).

² A. SPADARO: „*Svegliate il mondo!*“ in: *La Civiltà Cattolica*, č. 165 (2014/I), s. 7.

³ KONGREGÁCIA PRE ZASVÄTENÝ ŽIVOT A SPOLOČNOSTI APOŠTOLSKÉHO ŽIVOTA: *Služba autority a poslušnosť*, 11.

Povolaním zasväteného života, ktorý sa živí nádejou v prisľúbenia, je pokračovať v ceste a pritom sa nenechať obmedzovať tým, čo necháva za svojimi plecami: „Ja si nenamýšľam, že som sa už [cieľa] zmocnil. Ale jedno robím: zabúdam na to, čo je za mnou, a uhňam za tým, čo je predomnou“ (Flp 3, 13 – 14). Nádej nevzniká na základe našich síl a čísel, ale na daroch Svätého Ducha: sú to viera, hlboké spoločenstvo ducha a poslanie (misia). Zasvätené osoby sú ľuďom, ktorý sa stal slobodným vďaka profesii evanjeliových rád; sú ochotné pozerať sa s vierou ponad prítomnú chvíľu a sú vyzvané „rozširovať perspektívu, aby sme spoznali väčšie dobro, ktoré prinesie ovocie nám všetkým“⁴.

Napodobňujúc spoločné kroky proroka Eliáša a jeho sluhu musíme sa sústrediť v modlitbe, ktorej súčasťou je zanietenosť a súcitné milosrdenstvo pre dobro ľudu, ktorý sa v určitých chvíľach stráca a prežíva bolestné chvíle. Naliehavá je aj veľkodušná a trpezlivá služba sluhu, ktorý vychádza, aby skúmal alebo smerom k moru a zahliadol malé „znamenie“ nových dejín, „úrodného dažďa“. Ten *ľahký vánok* dnes možno stotožniť s nepokojnými túžbami našich súčasníkov, ktorí hľadajú múdrych spoločníkov, trpezlivých spolocestujúcich, schopných vo svojom srdci bezpodmienečne prijať kohokoľvek, facilitátorov a nie kontrolórov milosti pre nové obdobia bratstva a spásy.⁵

⁴ FRANTIŠEK: *Evangelii gaudium* 235.

⁵ Porov. tamže, 47.

Vodca, ktorý kráča „za ľuďom“

12. Povzbudzujeme k takému vedeniu, ktoré nenechá veci v takom stave, v akom sa nachádzajú⁶, odmietne „pokušenie nechať, aby veci šli svojím tokom, a každé úsilie o zlepšenie situácie pokladať za zbytočné. Pre autoritu sa tak rysuje nebezpečenstvo, že veci a záležitosti bude spravovať rutinne, zvykne si na priemernosť, vnútorne bude zablokovaná, keď má rozhodnúť, nebude mať odvahu predkladať autentické ciele zasväteného života, bude vystavená riziku, že sa z nej postupne vytratí pôvodná láska a túžba vydávať o nej osobné svedectvo“.⁷

Nachádzame sa v čase malých vecí, v čase pokory, ktorá dokáže ponúknuť niekoľko chlebov a dve ryby na Božie požehnanie (porov. Jn 6, 9), dokáže spozorovať v *obláčiku malom ako ľudská dlaň* blížiaci sa dážď. Nie sme povolani stať sa ustarosteným a administratívnym vedením, ale sme povolani k služ-

be autority, ktorá s evanjeliovou jasnosťou určí cestu, po ktorej treba spoločne a s jednotným srdcom kráčať v rámci krehkej prítomnosti. V tejto má totiž budúcnosť svoje korene. Preto nepotrebujeme „jednoduchú administráciu“⁸, ale vedenie, ktoré „kráča za ľuďom – preto, aby pomohlo tým, ktorí zaostali, a tiež preto, lebo aj samotné stádo má čuch na hľadanie nových ciest“⁹.

Potrebné je také vedenie, ktoré prijme a povzbudí s láskavou empatiou pohľady bratov a sestier, a najmä tých, ktorí chcú, aby sa svižnejšie kráčalo, alebo i tých, ktorí krok spomaľujú, a pomôže im prekonať uponáhľanosť, obavy i postoje rezignácie. Môže sa stať, že niekto sa vracia do minulosti, iný s nostalgiou podčiarkuje odlišnosti, ďalší sa v tichosti zaoberá svojimi myšlienkami alebo spochybňuje nedostatok prostriedkov, zdrojov a osôb. „Nezostávajme zakotvení v nostalgii štruktúr a zvykov, ktoré v dnešnom svete už nemajú v sebe život.“¹⁰

⁶ Porov. tamže, 25.

⁷ KONGREGÁCIA PRE ZASVÄTENÝ ŽIVOT A SPOLOČNOSTI APOŠTOLSKÉHO ŽIVOTA: *Služba autority a poslušnosť*, 28.

⁸ FRANTIŠEK: *Evangelii gaudium* 25.

⁹ Tamže, 31.

¹⁰ Tamže, 108.

Mystika stretnutia

13. „Sme ‚strážcami‘, ktorí udržujú vo svete živú túžbu po Bohu a dokážu ju znovu prebudiť v srdci toľkých ľudí túžiacich po nekonečne“¹¹; no súčasne sme povolani stať sa hľadačmi a svedkami viditeľných a životodarných evanjeliových projektov; byť mužmi a ženami silnej viery, ktorí dokážu byť empatickými, blízkymi, tvorivými; byť mužmi a ženami, ktorí neohraničia ducha a charizmu do strnulých štruktúr a do strachu, že ich budú musieť opustiť.

Svätý Otec František nás vyzýva žiť „mystikou stretnutia“: ide o „schopnosť vnímať, načúvať iným ľuďom; schopnosť spoločne hľadať cestu, hľadať spôsob... znamená to aj nedesieť sa, nebať sa vecí“.¹²

„Ak je každý z vás pre druhých,“ pokračuje Svätý Otec, „tak je to vzácna príležitosť stretnúť sa s Bohom, znovu objaviť zodpovednosť, že sme ako komunita prorocťom, že pokorne a trpezlivo hľadáme zmysluplné slovo, ktoré môže byť darom pre druhých, a potom ho s jednoduchosťou dosvedčovať. Vy ste ako *antény* pripravené zachytiť náznaky novoty, ktoré vzbudil Duch Svätý, a môžete pomôcť cirkevnému spoločenstvu, aby nadobudlo tento pohľad dobroty a našlo nové a odvážne cesty oslovit' všetkých.“¹³

V našej dobe, v ktorej prevláda všade prenikajúca a globálna komunikácia a súčasne neschopnosť autenticky komunikovať, je zasvätený život povolaný

byť znamením, že ľudské vzťahy sa môžu stať otvorenými, transparentnými a úprimnými. Cirkev vo svojej slabosti a odcudzujúcej a autoreferenčnej ľudskej samote počíta s bratstvami, ktoré sú bohaté na „radosť a Ducha Svätého“ (Sk 13, 52).¹⁴ Zasvätený život – „*specialis caritatis schola (osobitná škola lásky)*“¹⁵ so svojimi rôznorodými formami bratstva stváňa Duch Svätý, pretože „tam, kde je komunita, tam je aj Boží Duch, a kde je Boží Duch, tam je komunita a každá milosť“¹⁶.

Stávame sa „evanjeliovým miestom“, keď zaistíme pre seba a pre všetkých čas pre Boha, keď nedovolíme, aby bol celý čas zaplnený vecami, aktivitami, slovami; stávame sa „evanjeliovým miestom“, keď sa stávame mužmi a ženami, ktorí vedia čakať a túžiť po stretnutí, vzájomnej jednote a vzťahu. Preto je dôležité, aby sa rytmus nášho života, miesta nášho bratského a sesterského spolunažívania a všetky naše aktivity stali priestorom, v ktorom si chránime určitú „nepriťomnosť“, v ktorej je prítomný Boh.

Komunita, ktorá si sadá za stôl a spoznáva Krista pri lámaní chleba (Lk 24, 13 – 35), je aj miestom, v ktorom každý uznáva svoju krehkosť. Bratské spoločenstvo nevytvára dokonalé vzťahy, ale prijíma ohraničenosť všetkých, v srdci a v modlitbe ju nosí ako ranu, ktorá bola spôsobená prikázaniu lásky (Jn 13, 31 – 35); komunita je aj miestom, v ktorom veľkonočné tajomstvo spôsobuje uzdravenie a posilňuje jednotu. Ide o udalosť milosti, ktorú bratia a sestry vyzývali a prijali: spolunažívajú nie preto, že si to sami zvolili, ale preto, že sú povolani k tomuto štýlu života, v ktorom sa odzrkadľuje prítomnosť zmŕtvychvstalého Krista.

¹¹ FRANTIŠEK: *Príhovor* členom Biskupskej konferencie Mexika, ktorí boli na návšteve „ad limina apostolorum“, Rím (19. mája 2014).

¹² FRANTIŠEK: Stretnutie v Aule Pavla VI. s rektormi a študentmi pápežských kolégij a konviktov so sídlom v Ríme, Rím (12. mája 2014).

¹³ FRANTIŠEK: *Audienca* účastníkov stretnutia, ktoré zorganizovala Talianska konferencia sekulárnych inštitútov, Rím (10. mája 2014).

¹⁴ Porov. JÁN PAVOL II.: *Vita consecrata* 45.

¹⁵ GULIELMO DU SAINT-THIERRY: *De Natura et dignitate amoris*, 9, 27.

¹⁶ IRENEJ Z LIONU: *Adversus haereses* III, 24, 1.

PROROCŤO SPROSTREDKOVANIA

Na križovatkách sveta

15. Duch Svätý nás pobáda stvárať *servitium caritatis* [službu lásky] podľa toho, ako spolúčime s Cirkvou. Láska „slúži na budovanie ‚ľudského mesta‘ podľa práva a spravodlivosti. Na druhej strane, láska prevyšuje spravodlivosť a dopĺňa ju v logike daru a odpustenia. ‚Ľudské mesto‘ nerastie len na vzťahoch práv a povinností, ale ešte viac a ešte skôr na vzťahoch nezištnosti, milosrdenstva a spoločenstva“.

Ďalšie koordináty ducha nás povolávajú posilniť prostredia, v ktorých myšlienka a štúdium môžu strážiť ľudskú totožnosť a jej tvár milosti v rámci digitálnych prietokov a svetov *networku*, ktoré vyjadrujú skutočný a duchovný stav súčasného človeka. Technológia vtlača a súčasne komunikuje potreby a podnecuje túžby, ktoré človek prechováva od nepamäti: sme povolaní obývať tieto *nepreskúmané oblasti*, aby sme v nich hovorili o evanjeliu. „Dnes, keď internet a nástroje ľudskej komunikácie dosiahli neslýchaný stupeň vývoja, cítime výzvu objaviť a sprostredkovať tajomstvo spoločného života; schopnosť stretávať sa, objasť sa, podoprieť sa na-

vzájom a byť účastnými na tomto trochu nesúrodnom prílive, ktorý sa môže premeniť na opravdivú skúsenosť bratstva, na karavánu solidarity, na svätú púť.“¹⁷

V znamení malých vecí

16. Nové itineráre viery vznikajú dnes v skromných miestach v znamení Božieho slova, ktoré, ak ho počujeme a podľa neho žijeme, prináša vykúpenie. Inštitúty zasväteného života a spoločnosti apoštolského života, ktoré sa rozhodujú na základe malých *znamení*, interpretovaných z pohľadu viery a prorocťva, ktoré dokáže vytušiť to, čo je *ponad*, stávajú sa miestom života, kde žiari svetlo a zaznieva výzva, aby všetci nasledovali Krista.

Pestujme taký štýl diel a malých i skromných prítomností ako evanjeliové horčičné *zrnko* (porov. Mt 13, 31 – 32), v ktorých má neohraničene žiariť intenzita znamenia: odvážne slovo, radostné bratstvo, počúvanie hlasu slabých, spomienka Božieho domu medzi ľuďmi. Treba sa pozerať „kontemplatívnym pohľadom alebo pohľadom viery schopným obja-

¹⁷ FRANTIŠEK: *Evangelii gaudium* 71.

viť Boha, ktorý býva v jeho domoch, na jeho uliciach a námestiach. Božia prítomnosť sprevádza úprimné hľadanie jednotlivcov alebo celých skupín túžiacich nájsť oporu a zmysel vlastného života. On žije medzi obyvateľmi a podporuje solidaritu, bratstvo, túžbu po dobre, po pravde a po spravodlivosti. Táto jeho prítomnosť však nesmie byť vyfabrikovaná, treba ju odhaliť, objaviť¹⁸.

Zasvätený život nachádza svoju plodnosť nielen v tom, že svedčí o dobre, ale že ho vie rozpoznať a poukázať naň najmä tam, kde ho zvyčajne nevidíme, v „neobčanoch“, „polovičných občanoch“ či „mestských zvyškoch“¹⁹, v tých, ktorí sú zbavení dôstojnosti. Prejsť od slov solidarity ku gestám, ktoré prijímajú a uzdravujú: zasvätený život je povoláný práve k tejto pravde.²⁰

¹⁸ FRANTIŠEK: *Evangelii gaudium* 71.

¹⁹ Tamže.

²⁰ Porov. tamže, 207.

Spoločne v modlitbovom zastavení

17. Horizont je otvorený, kým my sme vyzvaní bdiť v modlitbe a orodovať tak za svet. V tomto bdení dokážeme vnímať malé predpovedajúce znamenia hojného, blahodarného dažďa na našu suchopárnosť, tichý šepot vernej modlitby.

Cesta, na ktorej sledujeme oblak, nie vždy je ľahká; rozlišovanie si niekedy vyžaduje dlhé čakanie, ktoré unavuje; ľahké a príjemné jarmo (pozri Mt 11, 30) sa môže stať ťažkým. Púšť je aj miestom samoty, prázdna; je to miesto, kde chýba to, čo je základné pre život: voda, vegetácia, prítomnosť iných ľudí, teplo priateľa, dokonca samotný život. Každý sa v púšti v tichu a samote dotkne svojej najpravdivejšej tváre: vie odhadnúť seba a nekonečno, svoju krehkosť ako púštne zrno a pevnosť skaly ako tajomstvo Boha.

Izraeliti zostávali na mieste, kým oblak spočíval nad stanom. Znovu sa vydávali na cestu, keď sa oblak zdvihol a pohl. Zastaviť sa a znovu sa vydať na cestu: život, ktorý usmerňuje, vedie, sprevádza oblak Ducha Svätého. Ide o život, ktorý žijeme v pozornom bdení.

■ Preklad Štefan Turanský

Anketa

- **Z čoho vychádza tvoje presvedčenie žiť zasvätený život a aké hodnoty chceš v ňom žiť?**
- **Aký význam by podľa teba mal mať dnes zasvätený život pre ľudí, pre svet?**

RASTISLAV DLUHÝ,
redemptorista, Bratislava

- Chcem žiť zasvätený život ako odpoveď na to, že ma Boh zavolať. Základnou hodnotou je neustále načúvanie Božiemu hlasu a nasledovanie ho.
- Tí, čo naozaj žijú svoje zasvätenie, sú neustálym katalyzátorom života Ducha medzi ľuďmi vo svete.

FILIP ANDREJ ČIERNY,
františkán, Prešov

- Myslím, že spočíva v tajomnosti Boha, ktorý ma postupne vtahuje do magickej hĺbokiny aj napriek mojím strašlivým obmedzeniam. Už pätnásť rokov sa teda v reholi pokúšam žiť pravdu a lásku!
- Myslím si, že môže a má byť takým výkričníkom pre časy, v ktorých aktuálne žijeme. Akoby takým poklepaním po pleci povrchnosti.

MONIKA GOLIANOVÁ,
saleziánka, Trnava

- Dnes už nenachádzam nijaký iný dôvod ako ten, že nasledujem Pána, ktorý ma povolal (aj keď toto vyjadrenie môže vyznievať ako kliše ☺). „S láskou sa na mňa pozrel“ a aj teraz sa na mňa pozerá tak isto. Ak sa nejaký úsek cesty predomnou zatvára, tak zrazu – on niečo vymyslí a dostanem oveľa viac, ako zanechávam. Najprv tomu nerozumiem, ale keď to prijmem, otvorí sa predomnou nový horizont. Pripomína mi to skúsenosť Márie pri zvestovaní. Tiež nevidela na mnoho krokov dopredu, len na jeden. To je moje presvedčenie, že ten jeden krok môžem urobiť vždy. A vychádza z jeho lásky, ktorej sa chcem učiť od neho.
- Byť pripomienkou, že jestvuje večnosť, Boh, ktorý je láska. Byť odkazom toho, že sa oplatí žiť nie pre to, čo je dočasné, uchopiteľné, vypočítateľné, ale pre to, čo je večné, neviditeľné. Má význam, lebo opravdivo prežívaný ŽŽ už tento svet a jeho kategórie akoby ponáral do večnosti. Je vyjadrením nezištnej lásky, krásy, rezervovanej iba pre Boha. Je mostom, smerovníkom, je to Boh v strede života, srdca, je to celistvé, nerozdelené srdce. A toto chýba dnešnému človeku. Preto ŽŽ má čo povedať aj dnes. A hovorí, že aj to ľudské sa odovzdaním Bohu nestráca, ale nadobúda na hodnote, kráse.

JANA KURUCOVÁ,
Kanonický sv. Augustína
rehole Notre Dame, Bratislava

- Moje presvedčenie, že chcem žiť zasvätený život, vychádza z môjho srdca, do ktorého mi Boh vložil ponuku: „Ak chceš, môžeš mi darovať svoj život, talenty, námahu, všetko, čím si.“ Je to silná pečať, ktorú nemôžem ignorovať, inak by som stratila svoju podstatu. Je však spojená s veľkou slobodou, s možnosťou rozhodnúť sa urobiť dobre alebo lepšie... Hodnoty, ktoré chcem žiť vo svojom zasvätenom živote, sú spojené so službou môjmu Bohu cez ľudí. Snažím sa vypočuť si druhých, pochopiť ich situáciu, myslenie, konanie, povzbudzovať ich, hľadať v nich dobro a lásku.

- Zasvätený život pre dnešných ľudí a svet má význam iba vtedy keď je autentický, pravdivý, ľudský, bez masiek a pretvárek. Vo svete, kde je na prvom mieste užívanie si, vlastníenie všetkého potrebného aj nepotrebného, túžba po moci a peniazoch, ľudia hľadajú niečo hlbšie, čo naplní priepasť v ich srdci. Život pre druhých, obetovanie sa, námáhanie sa, zriekanie sa prináša veľkú radosť z víťazstva nad sebou. Zasvätení vyvolávajú otázky v súčasných ľuďoch: Ako je možné, že títo ľudia sú spokojní, šťastní, nezištne pomáhajú druhým, hoci nemajú luxusné bývanie, auto, dovolenky...?

M. KRISTIÁNA HABURAJOVÁ,
Kongregácia sestier Božského
Vykupiteľa, Topoľčany

- Moje presvedčenie? To vychádza z vedomia, že toto je moja cesta k Bohu – že jeho chcem najviac milovať. Táto túžba ma viedla k rozhodnutiu pre zasvätený život.
- V prvom rade chcem žiť lásku – mám sa ešte čo učiť... potom chcem žiť svoje sľuby v nádeji, že to všetko bude odmenené, a ako som to už mnohokrát mohla zakúsiť – je to odmieňané už aj teraz. A v ľuďoch má zasvätený život prebúdzajú túžbu žiť čistý život a zveriť sa celkom Bohu – v tom, čo žijú.

BENJAMÍNA MAGDALÉNA ONDOVČÁKOVÁ,
Kongregácia sestier služobníc
Nepoškrvnenej Panny Márie,
Prešov

- Keď sa pýtali známeho duchovného spisovateľa Carla Carretta, prečo verí, aký dôkaz existencie Boha môže poskytnúť, povedal: „Verím, lebo som HO zažil.“ Žijem zasvätený život, lebo som HO zažila. A chcem ho žiť v pravde. V pravde, že som úbohý hriešnik a ON ma napriek tomu nekonečne miluje. A toto chcem dosvedčovať svojím životom.
- Zasvätený život má poukazovať na to, že Boh je živý, konkrétny, a preto aj v dnešnej dobe existujú „blázní“, ktorí mu zasvätia celý svoj život.

METOD LUKAČIK,
viceprovinciál redemptoristov
byzantského obradu,
Michalovce

- Snažím sa žiť svoj zasvätený život, lebo to vnímam ako svoje povolanie, svoju celoživotnú úlohu. Boh ma volá žiť takýmto spôsobom. A aké hodnoty chcem realizovať? Tie, o ktorých hovorí Ježiš Kristus v evanjeliu: lásku k Bohu a k blížnemu, pokoru, dôveru, modlitbu, vytrvalosť, skrytosť, obetavosť, láskavosť, múdrosť, ohlasovanie Božieho slova, služba blížnym... V tom všetkom sú v určitom slova zmysle zahrnuté sľuby čistoty, chudoby a poslušnosti.

- Zasvätený život má mať asi taký význam, aký do neho vložil Ježiš Kristus. Má byť cestou k Otcovi, pravdou o živote a životom, ktorý je svetlom. Veď je to príklad Ježišovho života a poslania. Asi tak ako jeho apoštolov aj nás by mali ľudia spoznať ako Ježišových priateľov, Božích služobníkov a tých, ktorí boli a sú s ním.

Na slovíčko s Mons. Thomasom Menampampilom

• Monika Skalová

Thomas Menampampil, salezián

(nar. 22. októbra 1936 v Palai, India) aktuálne pôsobí ako apoštolský administrátor v diecéze Jowai v Indii. Ako biskup pôsobil 11 rokov v diecéze Dibrugarh a 20 rokov ako arcibiskup Guwahati. Bol predsedom Ázijskej federácie biskupských konferencií. V roku 1998 bol mimoriadnym sekretárom počas biskupskej synody o Ázii. Je autorom článkov na témy týkajúce sa evanjelizácie, kultúry, služby, výchovy, rehoľného života.

Stal sa aj sprostredkovateľom dialógu v konflikte medzi rôznymi etnickými skupinami v Ásame a koordinátorom Joint Ecumenical Peace Team so zameraním na dialóg na severe Indie.

Arcibiskup Menampampil bol v roku 2011 navrhnutý na Nobelovu cenu za mier. Táto nominácia je ocenením jeho zanietania pre pokoj, zmierenie a stabilitu najmä na severe Indie, na miestnej úrovni, ako aj medzi etnickými skupinami.

Má dnes zasvätený život zmysel?

Pokiaľ sa ľudstvo zaujíma o dlhotrvajúce veci, zasvätený život bude stále dávať zmysel. Je úlohou zasvätených ukazovať ich radikálnu oddanosť dlhotrvajúcim záujmom spoločnosti a konečnému osudu ľudskej rodiny. Ale pre zasvätených je to zároveň výzva a ťažká úloha. Často sa uspokojíme s malými vecami prítomnosti a menšími službami s okamžitou hodnotou, v ktorých sa zdáme byť dostatočne kompetentnými, napr. niekoľkými hodinami v škole, nejakými hodinami náboženstva alebo núdzovou zdravotníckou asistenciou.

Čo môže priniesť zasvätený život v sekularizovanej spoločnosti?

Najdôležitejším prínosom zasvätených v sekularizovanej spoločnosti môže byť, že prinúti ľudí rozmýšľať. Spoločnosť, ktorá sa snaží dosiahnuť ekonomický úspech alebo zvládnuť politické problémy, príliš často nemá čas uvažovať nad trvalými dôsledkami svojich rozhodnutí. Jednoduchí ľudia sú zmietaní spoločenskými silami, ktoré slúžia záujmom rôznych strán či jednej politickej strany, predstaviteľom nejakej ideológie alebo určitej vedúcej osobnosti. Zasvätení sú predovšetkým ľudia, ktorí môžu byť nenápadní a pritom mať ďalekosiahly pohľad na veci, môžu ponúkať múdrosť, rovnováhu a zrelosť. V tomto kontexte títo „mysliaci ľudia“ nemajú ukazovať, že sú jednostranní. Ich univerzálne postoje a širší pohľad na svet musia byť zrejmé. Inak nebudú braní vážne.

Aké slabé miesta vnímate v zasvätenom živote a čo ho môže podržať?

Medzi zasvätenými je dnes najbadateľnejší nedostatok vyššej motivácie. Veriaci tomu hovoria „slabosť viery“. Pre svetskú spoločnosť rehoľníci vyzerajú ako introspektívni ľudia s hrdinskými záujmami. Ale je na nás prejavovať maximálnu oddanosť najnaliehavejším potrebám spoločnosti, v ktorej žijeme, počnúc pozornosťou k chudobným, znevýhodneným atď. Táto oddanosť zahŕňa zasvätenú službu v oblasti výchovy, zdravia i sociálneho rozvoja. Preto je v dnešnom kontexte násillia, korupcie a chýbajúcich hodnôt oddaná prítomnosť zasvätených v týchto oblastiach zvlášť výrečná.

Ako vysvetliť zasvätenie ľuďom dneška?

Nemám odpoveď platnú pre všetky kultúrne situácie. Napríklad v Ázii je zasvätený život pochopený ihneď. Budhisti a hinduisti majú svätých ľudí, ktorí sú vysoko cenení spoločnosťou. Nepochybne aj oni prechádzajú obdobím otázok, ale necítia sa marginalizovaní a často sú v centre diania.

Ale v inej spoločnosti, hlavne v sekularizovaných oblastiach, radikálny život podľa evanjelia, diela slúžiace pre dobro spoločnosti v rôznych formách budú mať určite význam. Nebol by som prekvapený, keby spoločnosť zároveň odmietala život v kompromisoch, ktorý nemá presvedčivú silu, život, ktorý nie je príťažlivý pre nasledovanie a stáva sa predmetom cynických poznámok.

A čo to znamená pre nás zasvätených?

Odpoveď na túto otázku bude závisieť od miery veľkodušnosti, k akej sa každá rehoľná osoba zaviazala. Ak jej stačí, aby splnila pravidlá svojej kongregácie len po právnej stránke, bude si hľadať cesty minimálneho podriadenia sa. Ale ak sa rozhodla dosahovať najvyššiu mieru veľkodušnosti, potom kráča s Kristom cez najťažšie úseky života vyjadrujúc svoju solidaritu s ľudstvom a ukazujúc na jeho cestu smerom k jeho poslednému cieľu. Je veľmi veľa rôznych spôsobov, ako podľa aktuálnych potrieb pomáhať najnúdznejším ľuďom v spoločnosti. Život a realita nás budú učiť, kde máme povinnosť pomáhať.

Čo je vaším „motorom“, ktorý vám dáva silu do každého dňa?

Silu do každej chvíle môjho života mi dáva presvedčenie, že „v Bohu nič nie je stratené“. Toto bolo vyjadrenie brata Rogera z komunity Taizé.

Boh má kozmický zámer a dokonca aj tá najmenšia vec, ktorú urobíme, je súčasťou jeho mocného plánu pre budúci osud vesmíru a ľudstva. On nás stvoril, aby sme s ním boli spolutvorcami v tomto ohľade. To on vytvára z malých vecí, ktoré urobíme, úžasné a nepredvídateľné výsledky. Dokonca aj naše chyby sa zmenia na dobrý účel v Božích rukách, bolesť sa recykluje, aby vytvorila radosť, a to radosť, ktorú nám nik nemôže vziať; hriechy, ktoré boli už raz odpustené, sa stávajú surovinou na niečo dobré. Ježiš je stále blízko nás.

Mohli by ste sa podeliť o nejaký významný moment vo vašom živote?

Ak mám rozprávať o zážitku, ktorý ma pohl, dovoľte mi, aby som sa pozastavil pri dvoch predmetoch, ktoré si uchovávam ako vzácny poklad. Jednou je guľka, ktorú som zdvihol zo zeme z miesta, kde som spal jednu noc, keď sme sa tam vybrali na mierové rokovania

medzi dvoma bojujúcimi skupinami. Bola to guľka, ktorá ma mohla zabiť alebo zabiť hocijakého člena môjho mierového tímu alebo člena bojového oddielu alebo jedného z chudobných bežných dedinčanov, ktorí tadiaľ prechádzajú. Ale Boh nás ušetril od tejto udalosti. Faktom však je, že v tú noc veľa iných bolo zabitých rovnakými guľkami. Ja si uchovávam túto guľku ako relikviu a veľmi vrúcne sa modlím za mier. Dokonca aj v týchto dňoch som v kontakte s mojim mierovým tímom, ktorý vyjednáva mierovú dohodu na ášamskej hranici (pozn. prekl.: Ásam je indický štát na severovýchode krajiny).

Druhá vec, ktorú si uchovávam ako veľmi cennú relikviu, je plagát našich oponentov, keď som sa chystal otvoriť farnosť. Na plagáte je napísané: „Misionári, vypadnite!“ My sme nevypadli. Stretli sme sa s ľuďmi, vyjednávali sme, vysvetľovali sme, diskutovali sme so staršími z tejto oblasti, venovali sme sa mladým. A nakoniec sme mohli začať svoju prácu. A dnes na tom mieste stojí prekrásna misia. Dokonca aj naši oponenti sú hrdí na túto inštitúciu a na všetko, čo dokázala urobiť pre ľudí.

Tieto dve veci si uchovávam ako inšpiráciu. Dodávajú mi odvahu v ťažkostiach. Obrovské veci sa stávajú, keď my sme blízko nebezpečia, blízko opačnej strany, blízko zlyhania. Pamätám na Pavlove slová: „Keď som slabý, vtedy som silný.“

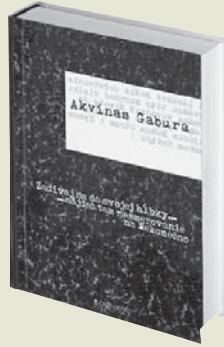
Aké poslanstvo chcete poslať nám zasväteným na Slovensku?

Nemal by som posilať poslanstvo zasväteným na Slovensku, radšej by som sa mal od nich učiť. Darovali nám svedectvo viery za extrémne ťažkých okolností počas posledných desaťročí a to ostane žijúcim poslanstvom pre zvyšok sveta ešte dlhý čas. Nech duch svätých Cyrila a Metoda ostane medzi vami silný. Mnohí misionári z vašej krajiny pracovali v Indii a my voči nim máme veľkú úctu. Ich veľké skutky nebudú tak ľahko zabudnuté.

Akvinas Gabura**Zadívaj sa do svojej hĺbky,
nájdeš tam nasmerovanie
na Nekonečno**

Neobyčajná kniha horlivého Kristovho kňaza a najstaršieho slovenského dominikána Akvina- sa Juraja Gaburu, ktorá vychádza pri príležitosti jeho 100. narodenín, ponúka čitateľovi autentické stretnutie s jeho duchovným svetom, vyskúša- ným odsúdením na doživotie a väznením v období komunistic- kého režimu. Páter Akvinas v úplnej odovzdanosti do Božej vôle prežil veľmi plodný život. Postaral sa, aby Rehoľa kazateľov i celá dominikánska rodina žila na Slovensku aj v podmienkach ilegality, a okrem toho ako známy tajný apoštol Bratislavy pripravil desiatky či stovky rodín a jednotlivcov na prijatie sviatosti a poskytoval im svoju duchovnú službu. Kniha obsahuje originálne, Akvinasom vlastnoručne nakreslené dobové schémy, strojopisné materiály a rukopisy, ktoré pomáhajú lepšie porozumieť a rozjímať nad pravdami viery, dôležitými pre každodenný kresťanský život. Doplnená je o súborné vydanie jeho príspevkov, ktoré publikoval ako redaktor a neskôr ako šéfredaktor do- minikánskej revue pre duchovný život *Smer* v 40. rokoch minulého storočia. Táto originálna jubilejná publikácia je rozdelená na niekoľko kapitol od naj- zásadnejších tém teocentrickej stavby človeka a kristocentrického života až po jeho definitívny cieľ. V jednotlivých kapitolách rezonujú autorom zdôraz- ňované témy, ako prežívanie Božej prítomnosti, každodenný život z obety svätej omše, význam kňazského požehnanie a pod. Všetky schémy a texty sa ponechali v pôvodnej, neupravenej alebo minimálne upravenej podobe, aby boli pre čitateľa čo najautentickejšími stretnutím s duchovným a osobnost- ným svetom tejto azda najvýznamnejšej žijúcej postavy slovenského domini- kánskeho života.

Dominikáni, Zvolen 2014

O autorovi:

Akvinas Juraj Gabura OP sa narodil 17. 1. 1915 v Dolnom Kubíne (Veľký Bys- terec). Po presťahovaní rodiny do Bra- tislavy v roku 1927 pokračoval v štúdiu na štátnom gymnáziu na Grösslingovej ulici a denne sa zúčastňoval na svätej omši u františkánov. Nadchnutý ideálom spojenia kontemplácie, štúdia a kázania po maturite v roku 1933 vstúpil do reho- le dominikánov v Olomouci, kde sa v roku 1937 zaslúžil Bohu doživotnými sľubmi a v roku 1939 prijal kňazskú vysviacku. Od roku 1940 pôsobil v novozriadenom rehoľnom dome v Trenčíne, venoval sa apoštolátu spoločenstiev, redigoval du- chovnú revue *Smer* a venoval sa vydava- teľskej činnosti. Po nástupe komunistické- ho režimu a zrušení rehoľných domov sa od apríla 1950 ukrýval hlavne na Orave. Za to, že 16. 8. 1952 vypovedal prísluš- níkov Bielej légie, ho 22. 11. 1952 odsúdi- li na doživotie za „trestný čin velezrady“. Takmer 8 rokov strávil vo väzniciach v Ru- žomberku, Ilave, Leopoldove a Valdiciach. Po amnestii v roku 1960 býval v rodičov- skom dome v Bratislave a pracoval ako robotník a skladník. Popritom sa venoval intenzívnemu apoštolátu v rodinách, ako aj ilegálnej obnove dominikánskej reho- le na Slovensku. Od roku 1990 pomáhal pri konsolidácii rehole v slobodných po- meroch. Od roku 2009 žije vo zvolenskom kláštore, kde sa v roku 2015 v úplnej odo- vzdanosti do Božej vôle dožíva 100 rokov. Je otcem slovenských dominikánov.

Timothy Radcliffe**Vrhni sa do vody**

Pri krste sa aj dospelí stávajú Božím deťmi. To však nie je výzva k úniku od zrelosti, pretože stať sa kresťanom, najmä pri birmovaní, je aj o raste a duchovnej dospelosti. Paradox kres- ťanstva spočíva v tom, že skutočne dospelý- mi môžeme byť iba vtedy, keď sa staneme po- dobnými deťom. A podobnými deťom budeme zdravým spôsobom iba vtedy, ak sa vydáme na cestu k du- chovnej zrelosti. Prvá kapitola knihy hovorí o tom ako sa stávame deťmi. Posledná kapitola je venovaná sviatosti birmovania, o stávaní sa dospelými. Toto sú dva nerozlučiteľné rozmery života v Kristovi. Sme slobodní tak od in- fantilizmu, ako aj od unaveného stareckého cynizmu. Hlavný britský rabin Jonathan Sachs napísal, že „spoločnosti starnú, keď strácajú svoju vieru v transcendentno. Vtedy totiž strácajú vieru v objektívny mravný poriadok a končí sa to tým, že stratia vieru v seba. Existuje však východisko. Západ môže znova objaviť to, čo Jeremiáš nazýva ‚oddanosť tvojej mladosti‘“. V dobe, keď je svet už unavený, veriaci ľudia by mali byť provokatívne mla- dí, a to aj vo vysokom veku. Čo to znamená?

Dominikáni, Zvolen 2014

